

სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი

შინაარსი

სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	1
განათლება მდგრადი განვითარებისთვის	3
ეროვნული სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა (2019-2023)	3
ფორმალური განათლება	4
სკოლამდელი გარემოსდაცვითი განათლება	4
მწვანე ჭილდო	6
ზოგადი განათლება	6
პროფესიული განათლება	7
არაფორმალური განათლება	7
გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლება	7
ტრენინგები/სასწავლო კურსები	10
გარემოსდაცვითი დღეები	13
სამინისტროს კვალიფიციური კადრების ხელშეწყობა	16
არაოფიციალური განათლება	18
გარემოსდაცვითი ვამპანიები	18
ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის, მისი დამბინძურებლებისაგან დაცვის საშუალებების, ასევე ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზეგავლენის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება	18
ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალი - air.gov.ge	19
წინასახალწლოდ წინვოვნების ჭრის პრევენციისადმი მიძღვნილი ვამპანია “ნუ მოჭრი - მორთე”	21
მწვანე ეკონომიკისა და მწვანე ბიზნესის სიახლეები	21
სერტიფიცირება	22
პროექტები	22
ლანდშაფტისა და მიწის რესურსების მდგრადი მართვის დანერგვა სასოფლო ტერიტორიებზე მიწის დეგრადაციისა და სიღარიბის შემცირების მიზნით	23
საქართველოში კლიმატის მწვანე ფონდისთვის (GCF) მზადყოფნისა და მოსამზადებელი პროგრამა	24
გარემოს მდგომარეობის შესახებ ეროვნული მოხსენება	25
გლობალური გარემოს მონიტორინგის გაუმჯობესებისა და მის შესახებ ცოდნის ამაღლების მიზნით ინფორმაციის მართვის ჰარმონიზება საქართველოში	26
“განათლება მდგრადი განვითარებისათვის - სტრატეგიის და სამოქმედო გეგმის“ (ESD SAP) შემუშავება საქართველოსთვის	27
გარემოსდაცვით ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობა და საზოგადოების ჩართულობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში	28
ინფორმაციული ტექნოლოგიები	33
პროგრამული უზრუნველყოფა	29
ინფრასტრუქტურა	31
ფინანსური ანგარიში	33
2019 წლის გაგმა	36

სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი

გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი წარმოადგენს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს, რომელიც თავის საქმიანობას წარმართავს “საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის დებულების” შესაბამისად. ამავე დროს, ცენტრი მოქმედებს გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის შინაგანაწესის, გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის, გადანაცვების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობისა და ამ სფეროში მართლმსაჯულების საკითხებზე ხელმისაწვდომობის შესახებ“ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ევროპის ეკონომიკური კომისიის კონვენციის (ორკუსის კონვენციის) პრინციპებისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ცენტრი თავისი საქმიანობისას იზიარებს გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნებს და გაეროს ევროპის ეკონომიკის რეგიონული კომისიის (UNECE) „განათლება მდგრადი განვითარებისათვის სტრატეგიის“ ხედვებსა და მიმართულებებს.

ცენტრის მისიაა აქტიურად იყოს ჩართული ყველა იმ საქმიანობაში, რომელიც მიზნად ისახავს მდგრადი განვითარების მიზნების ნაციონალიზაციის პროცესში პასუხისმგებლობას და გარემოს კომპონენტის აქტუალიზაციას, როგორც შესაბამის განათლებასთან, ასევე სრულფასოვან ინფორმაციასთან ხელმისაწვდომობის გზით.

გარდა ამისა, 2018 წლის 6 სექტემბრის დებულებით ცენტრის საქმიანობას დაემატა სოფლის მეურნეობის მიმართულება. მდგრადი განვითარების აგრარული კომპონენტების შესახებ ცნობიერების ამაღლების მიზნით ცენტრი უზრუნველყოფს სოფლის მეურნეობის დარგებისა და სფეროების საინფორმაციო კამპანიების, ცნობიერების ამაღლებისა და პოპულარიზაციის ღონისძიებების, ინფორმაციის გავრცელების, სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის, ინოვაციური/ახალი ტექნოლოგიების წესების გავრცელების ხელშეწყობას და სხვა.

ცენტრი მუდმივად ზრუნავს, გაზარდოს საკუთარი საქმიანობის ეფექტიანობა როგორც ადგილობრივი, ასევე უცხოელი ექსპერტების ჩართულობით. ასევე მჭიდროდ თანამშრომლობს როგორც ადგილობრივ, ისე საერთაშორისო ორგანიზაციებთან. ცენტრის შენობა მოიცავს სასწავლო და სამუშაო პროცესისთვის განკუთვნილ სივრცეებს.

განათლება მდგრადი განვითარებისათვის ეროვნული სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა (2019-2023)

ეროვნულ დონეზე განათლება მდგრადი განვითარებისათვის პრინციპების დანერგვის მიზნით, სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი, გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) მხარდაჭერით ახორციელებს „განათლება მდგრადი განვითარებისათვის - ეროვნული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის“ (2019-2023) შემუშავებას.

„განათლება მდგრადი განვითარებისათვის“ სტრატეგიის მიზანია ქვეყანაში მდგრადი განვითარების პროცესების ხელშეწყობა განათლების სექტორში განხორციელებული ცვლილებებით. აღნიშნული ცვლილებები ხელს შეუწყობს პასუხისმგებლიანი საზოგადოების ჩამოყალიბებას, რომელსაც ექნება მდგრადი განვითარებისათვის შესაბამისი ცოდნა, უნარები და მოტივირებული ჩაერთვება ქვეყნის განვითარების პროცესებში.

სტრატეგიაში აისახება როგორც ფორმალური, ისე არაფორმალური და არაოფიციალური განათლების კომპონენტები, რაც უშუალო კავშირშია კონცეფციასთან განათლება მდგრადი განვითარებისათვის.

სტრატეგიის შემუშავების საწყის ეტაპზე განხორციელდა საერთაშორისო დონეზე გამოვლენილი საუკეთესო პრაქტიკისა და ეროვნულ დონეზე თემასთან დაკავშირებული ინფორმაციის (სექტორული განვითარების სტრატეგიები და პროგრამები) შესწავლა და სამუშაო დოკუმენტში ასახვა.

ამჟამად მიმდინარეობს “განათლება მდგრადი განვითარებისათვის საქართველოს ეროვნული სტრატეგიის და სამოქმედო გეგმის“ (2019-2023) სამუშაო ვერსიის დამუშავება 2016 წლის 30 დეკემბრის საქართველოს მთავრობის N629 დადგენილების - პოლიტიკის დაგეგმვის სახელმძღვანელოს მოთხოვნების შესაბამისად.

ფორმალური განათლება

სკოლამდელი გარემოსდაცვითი განათლება

სკოლამდელი გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის მიზნით, სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ინიციატივით, განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს მიერ შემუშავებულ და 2015 წელს დამტკიცებულ სასკოლო მზაობის საგანმანათლებლო სახელმწიფო სტანდარტს გარემოსდაცვითი კომპონენტი დაემატა.

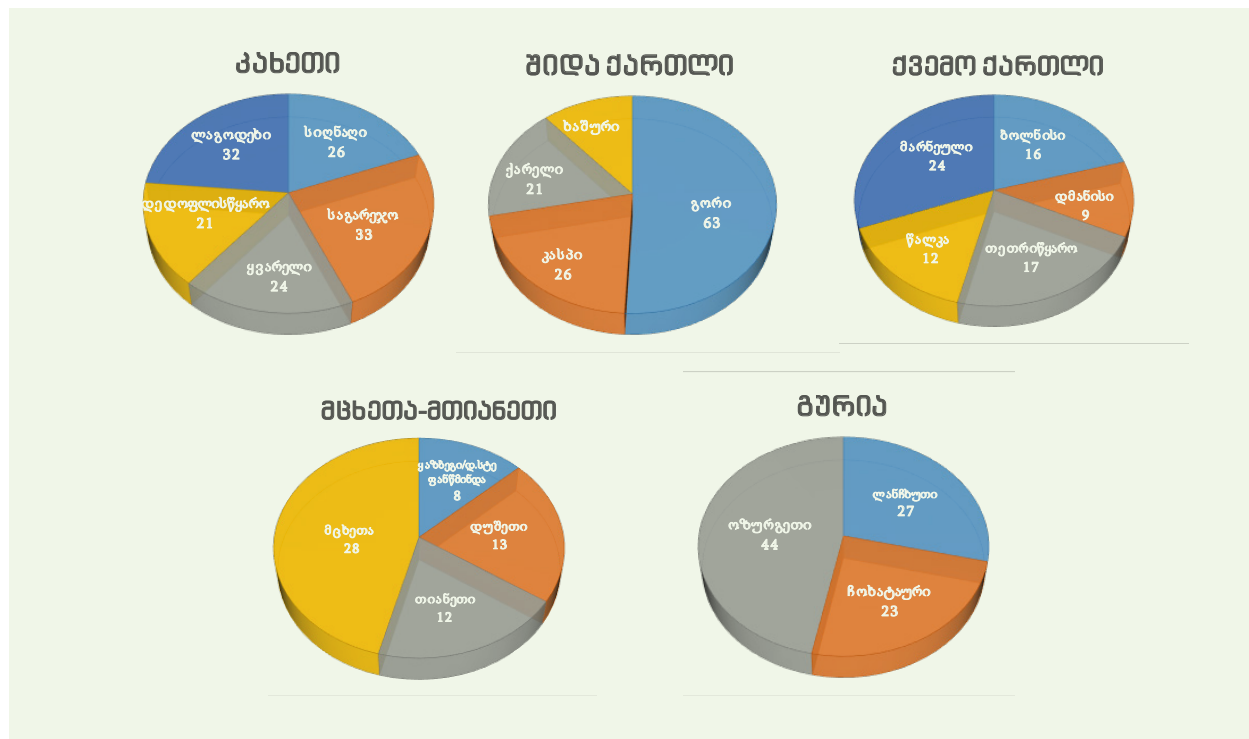
2016 წელს, სასკოლო მზაობის პროგრამის ფარგლებში, ცენტრმა შეიმუშავა **დამხმარე სახელმძღვანელო აღმზრდელთათვის - „სკოლამდელი გარემოსდაცვითი განათლება“**, რომელიც მოიცავს შემდეგ გარემოსდაცვით თემებს:

	ბიომრავალფეროვნება ჩვენ გარშემო		წყლისა და ენერჯის დაზოგვა		ნარჩენების მართვა
--	------------------------------------	--	------------------------------	--	----------------------

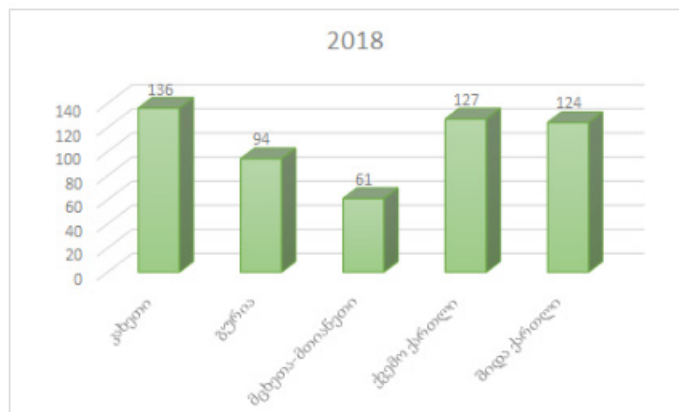

2018 წელს გამოცა განახლებული სახელმძღვანელო.

წლის განმავლობაში, სკოლამდელი გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის მიზნით, ცენტრმა ტრენინგები ჩაატარა საბავშვო ბაღების აღმზრდელებისა და მეთოდისტებისათვის შემდეგ მხარეებში:

2018 წელს ტრენინგების შედეგად გადამზადდა აღნიშნული მხარეების ბაღების 542 წარმომადგენელი. მონაწილეებს დაურიგდათ დამხმარე სახელმძღვანელო აღმზრდელთათვის - „სკოლამდელი გარემოსდაცვითი განათლება“, ხოლო ტრენინგის წარმატებით გავლისთვის გადაეცათ სერტიფიკატები.

დიაგრამა 1: 2018 წლის განმავლობაში სკოლამდელ გარემოსდაცვითი განათლების ტრენინგების მონაწილეთა რაოდენობა მხარეების მიხედვით

2016 წლიდან სკოლამდელი გარემოსდაცვითი განათლების სახელმძღვანელოს დანერგვის პროცესმა მოიცვა საქართველოს საბავშვო ბაღების 50%, რისთვისაც გადამზადდა თითოეული ბაღის წარმომადგენელი ქ. თბილისის, ვახეთის, მცხეთა-მთიანეთის, შიდა ქართლის, ქვემო ქართლისა და გურიის მხარეებში (ჯამში 818 წარმომადგენელი - 818 მდედრობითი, 0 მამრობითი).

მწვანე ჭილდო

სკოლამდელი გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობისა და საბავშვო ბაღის აღმზრდელთა და მეთოდისტთა წახალისების მიზნით გაიმართა კონკურსი “მწვანე ჭილდო” - სკოლამდელი გარემოსდაცვითი განათლება, რომელშიც მონაწილეობდნენ ქალაქ თბილისის ბაღების აღმზრდელები და მეთოდისტები. გამოვლინდა 3 გამარჯვებული. კონკურსის ყველა მონაწილეს გადაეცა სამახსოვრო საჩუქრები და სერტიფიკატი, ხოლო გამარჯვებულები დაჯილდოვდნენ სპეციალური პრიზებით.

მასწავლებლის საერთაშორისო დღეს, საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურის და სპორტის სამინისტროს ინიციატივით კონკურსის “მასწავლებლის ეროვნული ჭილდო” დაჯილდოების საზეიმო ცერემონია გაიმართა. ღონისძიებაზე საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს რჩეული პედაგოგი დასახელდა - ვახის რაიონის სოფელ ალიბეგლოში დაბადებული, მარნეულის N2 საჯარო სკოლის პედაგოგი - თემურ სუყაშვილი. გამარჯვებულს გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობისთვის “მწვანე ჭილდო” გადაეცა.

ზოგადი განათლება

2018 წლიდან დაწყებითი საფეხურის ყველა სახელმძღვანელოში (1-6 კლასების) აისახა მდგრადი განვითარების პრინციპები, რისთვისაც 2017 წელს სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ინიციატივით ცვლილება შევიდა სასკოლო სახელმძღვანელოების შეფასების კრიტერიუმებში და გადამზადნენ პოტენციური ავტორები.

პროფესიული განათლება

სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრმა, განათლების ხარისხის მართვის ეროვნულ ცენტრთან თანამშრომლობით, პროფესიული სასწავლებლებისთვის მოდული “გარემოსდაცვითი საფუძვლები” შეიმუშავა, რომელიც სხვადასხვა პროფესიის ჩარჩო დოკუმენტში ინტეგრირდა. პირველ ეტაპზე, გარემოსდაცვითი საკითხები ზოგადი სავალდებულო მოდულის სახით ინტეგრირებულია 7 პროფესიულ მიმართულებაში:

სოფლის მეურნეობა
ვეტერინარია
ბიომეურნეობა
მხატვრული მინა
მხატვრული ქსოვილები
სახვითი ხელოვნება
სასტუმრო, რესტორანი და კვება

არაფორმალური განათლება

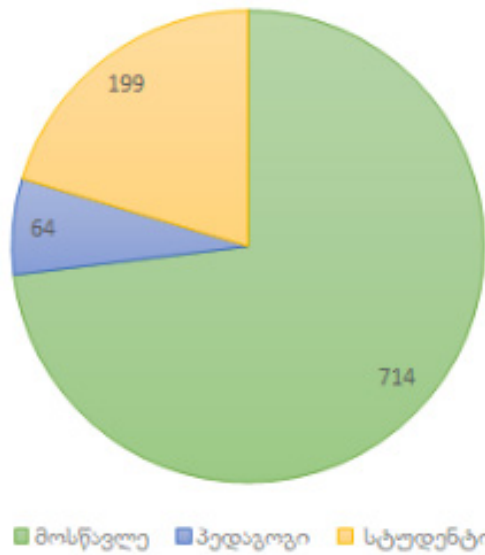
გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლება

გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობისა და ცნობიერების ამაღლების მიზნით ცენტრი ახორციელებს აქტივობებს არაფორმალური განათლების მიმართულებით. 2018 წლის განმავლობაში გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების მიზნით განხორციელდა სხვადასხვა სახის ქმედება.

წლის განმავლობაში ჩატარდა ლექცია-სემინარები სკოლის მოსწავლეებისათვის, სტუდენტებისა და პედაგოგებისთვის შემდეგ თემებზე:

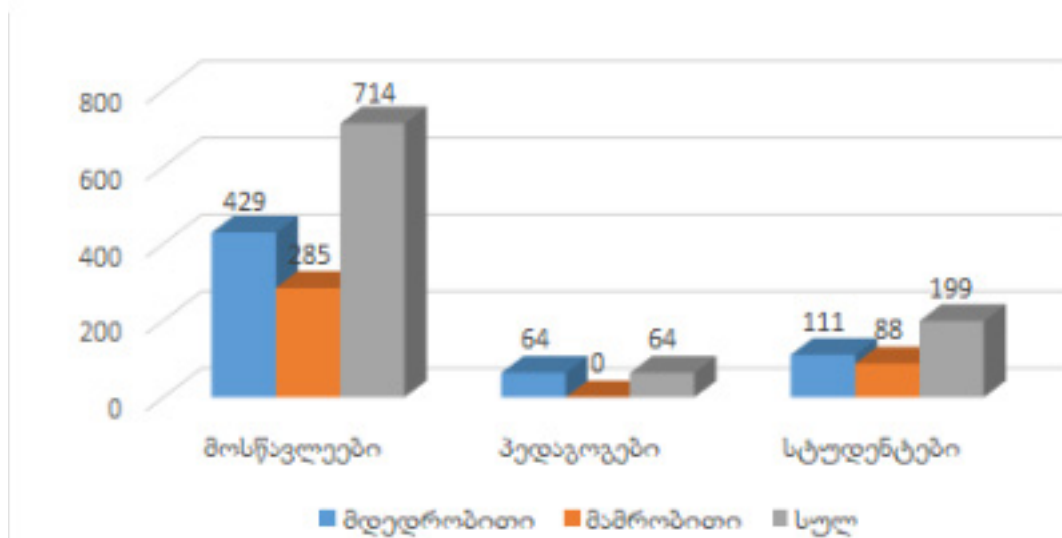
ნარჩენების მართვის თანამედროვე ტექნოლოგიები	წყლის რესურსები
დაცული ტერიტორიების მნიშვნელობა და მათი მართვა	მდგრადი განვითარება და გარემოს დაცვა
ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი	კლიმატის ცვლილება და ეკოსისტემური სერვისები
თანამედროვე გარემოსდაცვითი პრობლემები	საქართველოს ბიომრავალფეროვნება
გარემოსდაცვითი განათლება	

საერთო ჯამში, წლის განმავლობაში ჩატარებულ საგანმანათლებლო ლექცია/სემინარებსა და საინფორმაციო შეხვედრებს დაესწრო 977 ადამიანი, მათ შორის 714 მოსწავლე, 199 სტუდენტი და 64 პედაგოგი.

დიაგრამა 2: 2018 წლის განმავლობაში ლექცია-სემინარებსა და საინფორმაციო შეხვედრებზე დამსწრეთა რაოდენობრივი განაწილება

ლექცია-სემინარებზე მონაწილეთა დასწრება გენდერულ ჯგუფში გადანაწილდა შემდეგნაირად:

დიაგრამა 3: გარემოსდაცვით ღონისძიებებში მონაწილეთა რაოდენობა გენდერულ ჯგუფში

წლის განმავლობაში მომზადდა და დაიბეჭდა კითხვარი “ჩემი ეკოლოგიური ნაკვალევი”, რომელიც ურიგდებათ ლექცია-სემინარებზე დამსწრე სკოლის მოსწავლეებს. კითხვარის მეშვეობით მოსწავლეებს გარემოზე საკუთარი ზემოქმედების ე.წ. ეკონაკვალევის გამოანგარიშება შეუძლიათ.

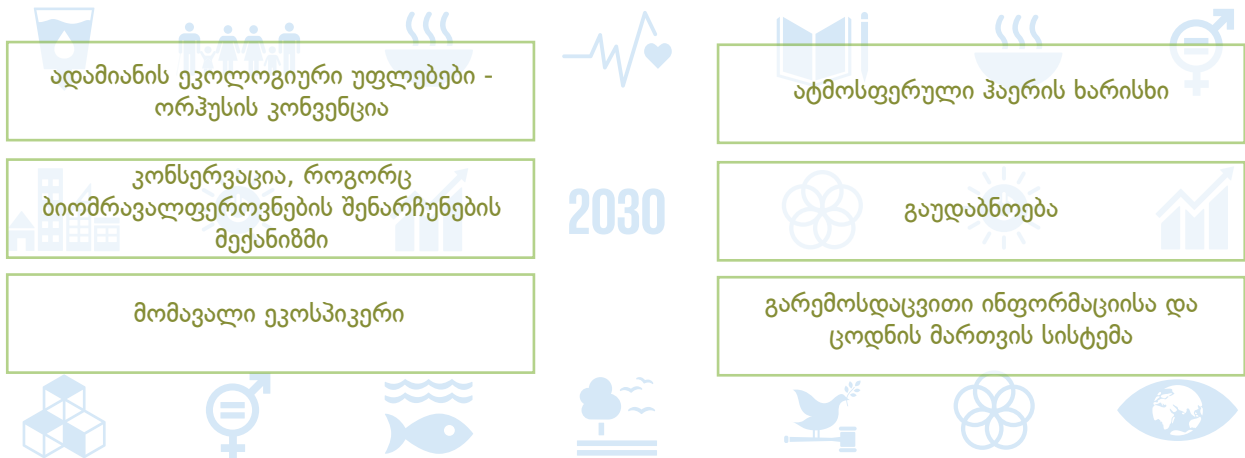
2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის 10 წლისთავს მიეძღვნა დისკუსია თემაზე: “10 წელი აგვისტოს ომიდან - ოკუპირებული ბიომრავალფეროვნება”, რომელსაც დაინტერესებულ საზოგადოებასთან ერთად სფეროს ექსპერტები, ჟურნალისტები და ფოტოგრაფები ესწრებოდნენ, რომელიც უშუალოდ მუშაობდნენ ომის დროს გარემოზე მიყენებული ზიანის გაშუქებაზე (40 ადამიანი).

სოფელ წეროვანში, რუსეთ-საქართველოს ომის შედეგად იძულებით გადაადგილებულ პირთა დასახლებაში აგვისტოს მოვლენების 10 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიების ფარგლებში, კონკურსის “ჩვენი ეზო” გამარჯვებულების დაჯილდოება გაიმართა, რომელიც არასამთავრობო ორგანიზაცია “ქალთა საბჭოს” ინიციატივითა და ცენტრის მხარდაჭერით მიმდინარეობდა (20 ადამიანი).

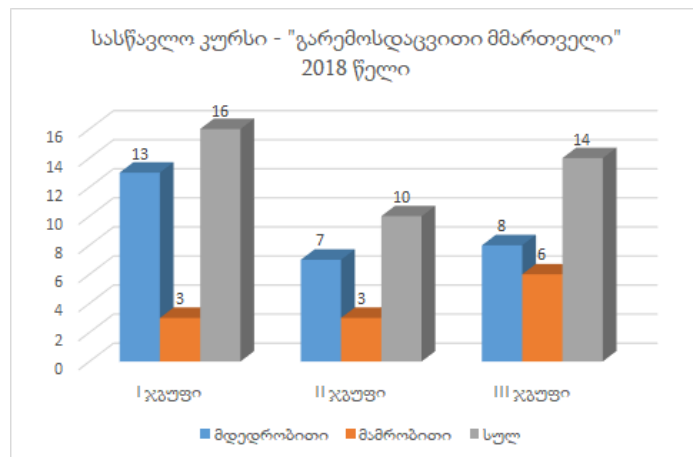
ეკობანაკი “მდგრადი განვითარების მიზნები”

ცენტრმა 2018 წელს მონაწილეობა მიიღო CENN-ის მიერ ორგანიზებულ ეკობანაკში “მდგრადი განვითარების მიზნები”, სადაც ბანაკის 29 მონაწილეს, ცენტრის თანამშრომლებმა ჩაუტარეს ორდღიანი თეორიული და პრაქტიკული ტრენინგი შემდეგ თემებზე:

ტრენინგები/სასწავლო კურსები

2018 წლის განმავლობაში სასწავლო კურსი “გარემოსდაცვითი მმართველი” გაიარა სამმა ჯგუფმა თებერვლის, აპრილის და ოქტომბრის თვეში, რომელშიც მონაწილეობა მიიღო 40 მსურველმა. კურსის მიზანია, კანონით დაკისრებული მოთხოვნებისა და თანამედროვე სამყაროს სტანდარტების გათვალისწინებით კომპანიებისთვის შესაბამისი კადრის გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება.

დიაგრამა 4: გარემოსდაცვითი მმართველის სასწავლო კურსის ჯგუფებში მონაწილეთა რაოდენობა გენდერულ ჭრილში

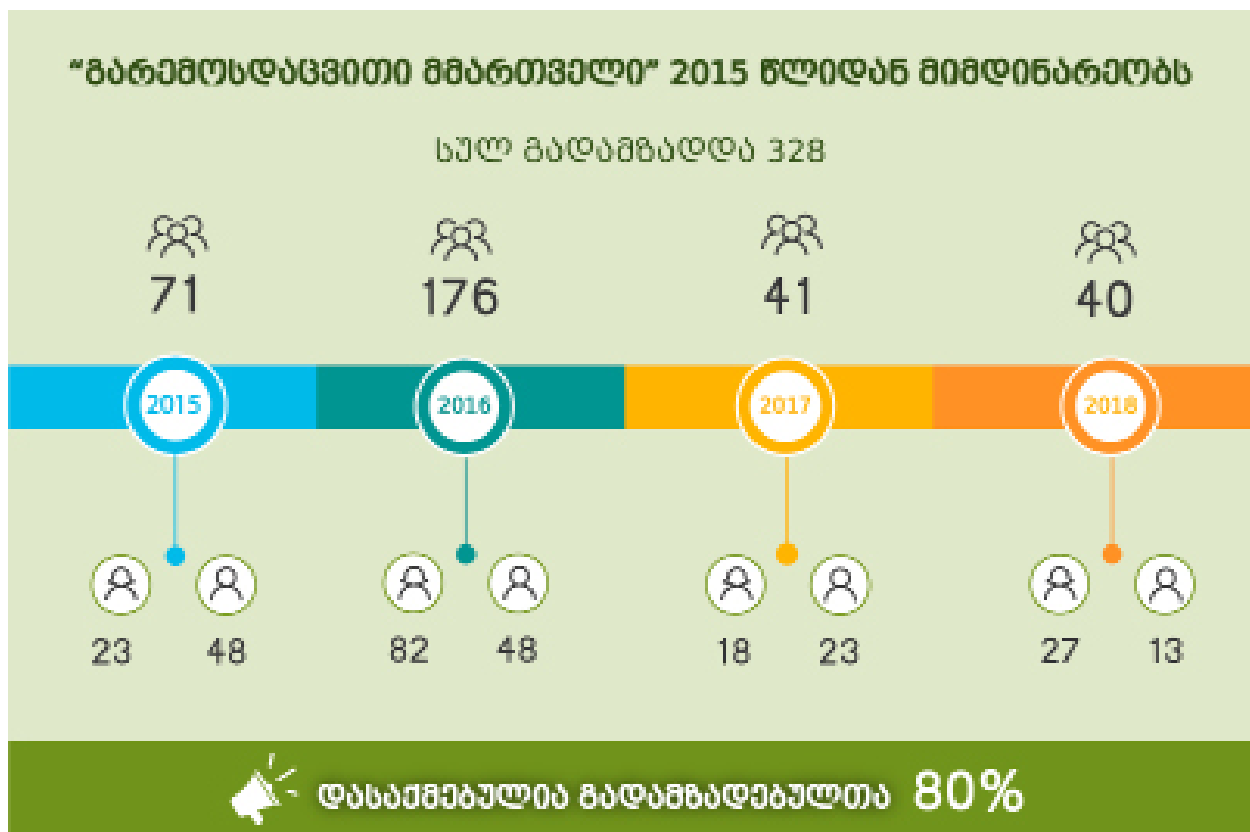
სასწავლო კურსში მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ როგორც კომპანიის მხრიდან წარმოდგენილ კანდიდატებს, ასევე ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს. 5დღიანი სწავლების წარმატებით დასრულების შემდგომ ტესტირების საფუძველზე მათ ეძლევათ სასწავლო კურსის გავლის დამადასტურებელი სერტიფიკატი. სასწავლო კურსის ჩატარების სიხშირე განისაზღვრება დაინტერესებულ პირთა მოთხოვნის შესაბამისად.

საქართველოს კანონი - „ნარჩენების მართვის კოდექსი“ 2015 წლის 15 იანვარს ამოქმედდა. აღნიშნული კოდექსი არეგულირებს ნარჩენების მართვის ყველა მნიშვნელოვან ასპექტს, რომელიც ასევე თანხვედრაშია ასოცირების ხელშეკრულებაში გაწერილ ვალდებულებებთან.

ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს, რომელთა საქმიანობის შედეგად წლის განმავლობაში 200 ტონაზე მეტი არასახიფათო, 1000 ტონაზე მეტი ინერტული ან ნებისმიერი რაოდენობის სახიფათო ნარჩენი წარმოიქმნება, ეკისრებათ ვალდებულება, ჰყავდეთ ნარჩენების მართვაზე პასუხისმგებელი პირი - “გარემოსდაცვითი მმართველი”.

“გარემოსდაცვითი მმართველის” სასწავლო კურსი 2015 წლიდან ხორციელდება.

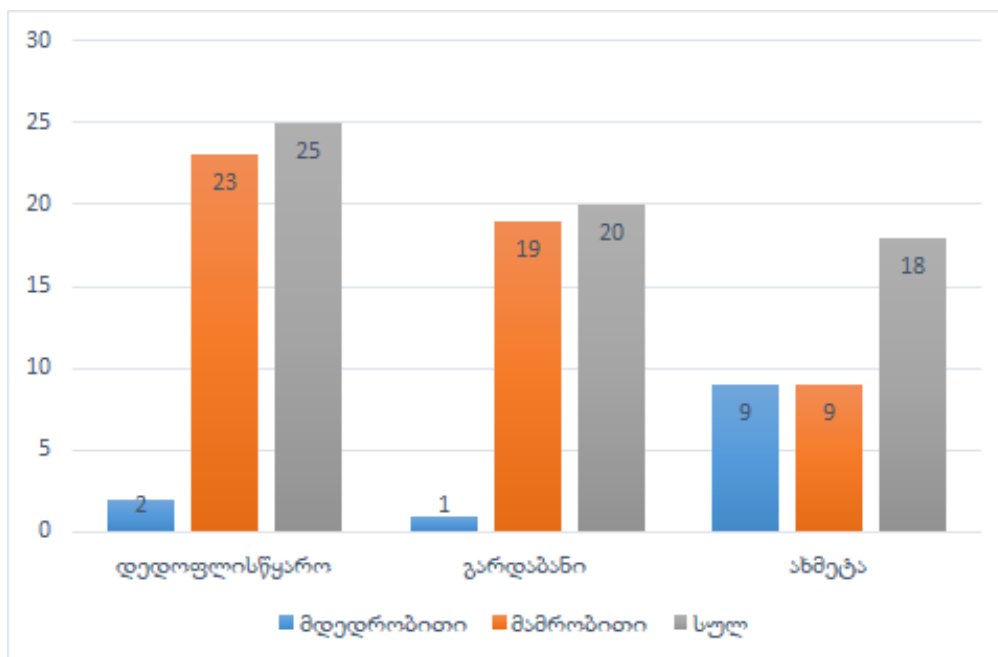
2015 წლიდან 2018 წლის ჩათვლით სულ გადამზადდა 328 პირი, რომელთა 80% დასაქმებულია გარემოსდაცვითი მმართველის პოზიციაზე.

ინფოგრაფიკი 1 გარემოსდაცვითი მმართველის მონაცემები 2015-2018 წლებში

ლანდშაფტისა და მიწის რესურსების მდგრადი მართვის დანერგვა

პროექტის - “ლანდშაფტისა და მიწის რესურსების მდგრადი მართვის დანერგვა სასოფლო ტერიტორიებზე მიწის დეგრადაციისა და სიღარიბის შემცირების მიზნით” ფარგლებში დედოფლისწყაროს, ახმეტისა და გარდაბნის მუნიციპალიტეტებში თვითმმართველობის წარმომადგენლებს, ადგილობრივ ფერმერებსა და დაინტერესებულ პირებს ჩაუტარდათ ტრენინგი თემაზე: “ლანდშაფტისა და მიწის რესურსების მდგრადი მართვის დანერგვა”. ტრენინგის ფარგლებში მონაწილეებმა მიიღეს ინფორმაცია ნიადაგის დეგრადაციის კუთხით არსებულ პრობლემებზე, მიწის მდგრადი მართვის თანამედროვე და ეფექტიან გზებსა და მეთოდებზე. ასევე აღნიშნულ საკითხებთან დაკავშირებული საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის, საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებებისა და შესრულების მექანიზმების თაობაზე. ტრენინგი თეორიულ ნაწილთან ერთად, პრაქტიკულ საველე გასვლასაც მოიცავდა. საველე მუშაობის ფარგლებში მონაწილეები გაეცნენ ნიადაგის ანალიზის მეთოდებს, რომლის მიხედვითაც შეძლეს ნიადაგის ძირითად მახასიათებლებზე ინფორმაციის მიღება. ტრენინგის მიზანი ადგილობრივი ფერმერების, გადამწყვეტილების მიმღები პირებისა და დაინტერესებული საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება და აღნიშნული მიმართულებით მათი შესაძლებლობების გაძლიერება იყო. აღნიშნულ ტრენინგებში მონაწილეობა მიიღო 63-მა მონაწილემ (12 მდებრობითი, 51მამრობითი).

დიაგრამა 5 : ტრენინგებში მონაწილე პირთა რაოდენობა გენდერულ ჭრილში

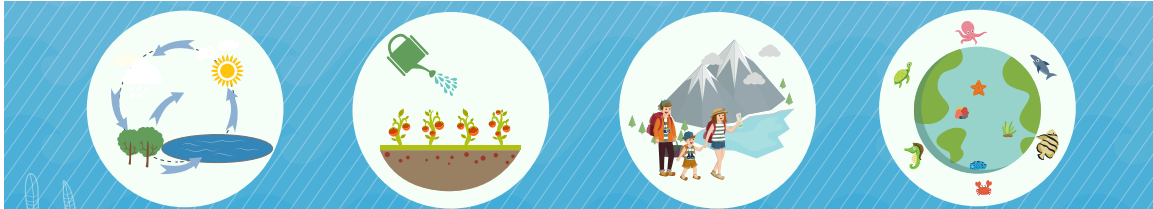
გარემოსდაცვითი დღეები

გარემოსდაცვითი დღეების აღსანიშნავად მომზადდა და სოციალური ქსელების მეშვეობით გავრცელდა თემატური ბანერები და პოსტები შემდეგი დღეების შესახებ:

	2 თებერვალი	ჭარბტენიანი ტერიტორიების დაცვის საერთაშორისო დღე
	21 მარტი	ტყის საერთაშორისო დღე
	22 მარტი	წყლის რესურსების დაცვის დღე
	24 მარტი	დედამიწის საათი
	4 აპრილი	მიუსათარ ცხოველთა დაცვის დღე
	22 აპრილი	დედამიწის დღე
	22 მაისი	ბიომრავალფეროვნების დაცვის დღე
	31 მაისი	თამბაქოს წინააღმდეგ ბრძოლის დღე
	5 ივნისი	გარემოს დაცვის საერთაშორისო დღე
	17 ივნისი	გვალვასა და გაუდაბნობასთან ბრძოლის საერთაშორისო დღე
	15 სექტემბერი	დავასუფთავოთ მსოფლიო
	10 ოქტომბერი	მეტყევის დღე
	22 ოქტომბერი	ხის დარგვის დღე

მწვანე დღეების აღსანიშნავად ასევე განხორციელდა შემდეგი აქტივობები:

წყლის დაცვის დღეს სკოლის მოსწავლეებმა მოისმინეს ლექცია-სემინარი წყლის რესურსების მნიშვნელობისა და მათი დამოგვის აუცილებლობის შესახებ

დედამიწის საათის აღსანიშნავად ლისის ტბის მიმდებარე ტერიტორიაზე ველოტური და გარბენი გაიმართა, რომელშიც მონაწილეობა 200-მდე მოხალისემ მიიღო

ბიომრავალფეროვნების საერთაშორისო დღეს:

- გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) მხარდაჭერით, გაიმართა დისკუსია თემაზე - საქართველოს ბიომრავალფეროვნება (ლონისძიებას დაესწრო 44 პირი)
- სხვადასხვა სკოლის მოსწავლეებს ჩაუტარდა სავლელე ლექცია ეროვნულ საშენ მუშაობაში (ლონისძიებას დაესწრო 41 მოსწავლე)
- მომზადდა და სოციალური ქსელის (FACEBOOK) საშუალებით გავრცელდა ინფორმაცია საქართველოს წითელი ნუსხის შემდეგი სახეობების შესახებ:
  - ქურციკი
  - კეთილშობილი ირემი
  - კავკასიური როჭო

გვალვასა და გაუდაბნოებასთან ბრძოლის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით პროექტის - „ღანდუბეტისა და მინის რესურსების მდგრადი მართვის დანერგვა სასოფლო ტერიტორიებზე მინის დეგრადაციისა და სიღარიბის შემცირების მიზნით“ ფარგლებში მოეწყო დარგვისა და მორწყვის აქცია დედოფლისწყაროში გაშენებულ ქარსათარ ზოლში. ასევე, ადგილობრივი, დანყებითი კლასის მოსწავლეებისთვის ჩატარდა კონკურსი “ჩემი თვალით დანახული გარემო” (ღონისძიებას დაესწრო 65 პირი)

მეტყველისა და ხის დარგვის დღეებთან დაკავშირებით გაიმართა ლექცია-სემინარი და დისკუსია სკოლის მოსწავლეებისთვის (ღონისძიებებს დაესწრო 78 მოსწავლე)

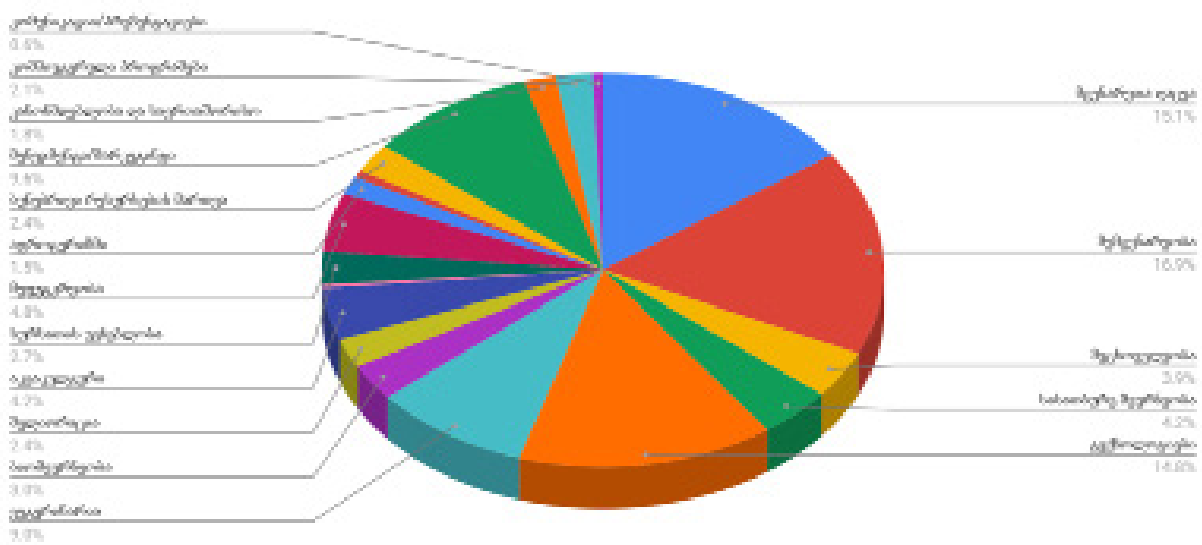

სამინისტროს კვალიფიციური კადრების ხელშეწყობა

სამინისტროს კვალიფიციური კადრების ხელშეწყობის მიზნით ცენტრი ყოველწლიურად უზრუნველყოფს ტრენინგებს სხვადასხვა მიმართულებით.

2018 წელს ცენტრის დებულებაში შეტანილი ცვლილების გათვალისწინებით, რომლის მიხედვითაც მასში აისახა სოფლის მეურნეობის მიმართულებაც, ცენტრმა ჩაატარა სამინისტროს ტრენინგების საჭიროებათა შეფასება.

ყველაზე ხშირად მოთხოვნილი ტრენინგები

დიაგრამა 6 : სამინისტროს ტრენინგების საჭიროებათა შეფასებისას გამოვლენილი ყველაზე მოთხოვნილი ტრენინგები

2018 წელს სამინისტროს თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით ჩატარებულ ტრენინგებში მონაწილეობა მიიღო სამინისტროს სისტემაში დასაქმებულმა 396-მა მონაწილემ.

- გეოგრაფიული საინფორმაციო სისტემების (GIS) სასწავლო კურსის მეორე საფეხური წარმატებით დაასრულა სამინისტროს 16-მა თანამშრომელმა, ხოლო ზოგადი კურსი გაიარა საქვეუწყებო დანერგვების განყოფილება გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის 15-მა თანამშრომელმა.

- გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრისა და გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) მხარდაჭერით, „გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ტექნიკური დახმარების პროექტის“ ფარგლებში (ENPARD II) (GCP/GEO/010/EC) ჩატარდა ტრენინგები:

- პრეზენტაციის უნარები
- პროექტების მართვა
- ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცე საქართველო-ევროკავშირს შორის
- მდგრადი განვითარების მიზნები
- ინგლისური ენის კურსი

აღნიშნული ტრენინგები გაიარა სამინისტროს სისტემაში დასაქმებულმა 330-მა მონაწილემ.

- სამრეწველო დაბინძურებისა და სამრეწველო საფრთხეების სფეროში “ევროკავშირის დამბობილების პროექტის” ფარგლებში გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრთან თანამშრომლობით ჩატარდა ტრენინგები თემაზე: “ინტეგრირებული ნებართვის დანერა” სამრეწველო ემისიების კონტროლის დირექტივის შესაბამისად. აღნიშნული პროექტის ფარგლებში ტრენინგი ჩატარდა სამინისტროს 35 თანამშრომელს.

არაოფიციალური განათლება

გარემოსდაცვითი კამპანიები

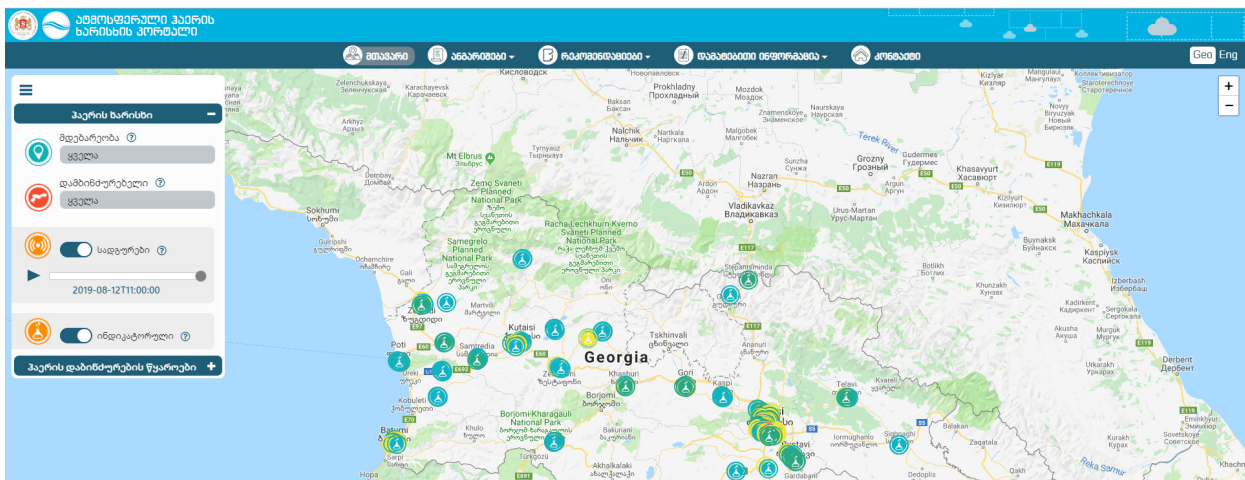
ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის, მისი დამბინძურებლებისაგან დაცვის საშუალებების, ასევე ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზეგავლენის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება

აღნიშნული ცენტრის 2018 წლის ერთ-ერთი პრიორიტეტად განისაზღვრა. შედეგად, აღნიშნული მიმართულებით დაიგეგმა და განხორციელდა სხვადასხვა სახის აქტივობები, კერძოდ:

- Facebook კამპანიის ფარგლებში შემუშავდა სამოქმედო გეგმა და დაიგეგმა თანმიმდევრული ქმედებები. დაგეგმილი სოციალური კამპანიის ფარგლებში განთავსდა ონლაინ კითხვარი, 24 თემატური ბანერი, პოსტი და ვიდეო. გავრცელებულმა მასალამ მიაღწია 361 831 ადამიანს.
- ატმოსფერული ჰაერის თემაზე დაინტერესებული საზოგადოებისთვის ჩატარდა სამი შეხვედრა და დისკუსია. საერთო ჯამში ღონისძიებებში მონაწილეობა მიიღო 127-მა ადამიანმა.
- ჩატარდა 14 ლექცია-სემინარი თბილისის სხვადასხვა სკოლის მოსწავლეებთან. ჰაერის თემატიკაზე ლექცია მოისმინა 253-მა მოსწავლემ (167 მდედრობითი, 86 მამრობითი).
- მომზადდა საინფორმაციო ბუკლეტი, რომელიც ელექტრონული ფორმით განთავსებულია ცენტრის ვებ-გვერდზე და გავრცელდა სოციალური ქსელის მეშვეობით
- ატმოსფერული ჰაერის თემატიკაზე ჩატარდა 3 ტრენინგი, რომელსაც 74 ადამიანი დაესწრო
- გაიმართა დისკუსია “ჰაერის დაცვის პოლიტიკის” შესახებ, რომელსაც ესწრებოდა 31 ადამიანი
- გაიმართა დისკუსია ატმოსფერულ ჰაერში ტყვიის შემცველობის შესახებ, რომელსაც ესწრებოდა 16 ადამიანი
- ატმოსფერული ჰაერის თემატიკაზე რადიოში “კომერსანტი” მომზადდა 9 რადიოგადაცემა.

ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალი air.gov.ge

სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ, სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს, სამინისტროს გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტის ატმოსფერული ჰაერის სამმართველოსა და დაავადებათა კონტროლის ეროვნულ ცენტრთან თანამშრომლობით შეიქმნა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალი- - air.gov.ge

პორტალზე, ერთ სივრცეში თავი მოიყარა სხვადასხვა სტაციონარული სადგურებიდან ავტომატური კავშირის მეშვეობით და ინდიკატორული გამოშვების შედეგად მიღებულმა ჰაერის ხარისხობრივი მაჩვენებლების შესახებ მონაცემებმა.

პორტალზე განთავსებულია რეკომენდაციები ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ. ასევე დამბინძურებლების, მონიტორინგის ქსელის, ჰაერის ხარისხის კონტროლთან დაკავშირებული კანონმდებლობისა და განხორციელებული თუ დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია. პორტალის შექმნის პროცესები მოიცავდა ინტეგრაციას სხვადასხვა სადგურთან, ასევე არა-ავტომატური სადგურიდან ინფორმაციის შეყვანის მექანიზმის იმპლემენტაციას ევროკავშირის ჰაერის ხარისხის პორტალის სტანდარტებისა და მიდგომების გათვალისწინებით.

air.gov.ge - ის მეშვეობით საზოგადოებას საშუალება აქვს, ერთ სივრცეში იხილოს უახლესი ინფორმაცია ჰაერის დამბინძურებლების შესახებ, როგორც რუკაზე გამოსახული სადგურებისა და აღებული სინჯების მიხედვით, ისე სხვადასხვა დინამიური ანგარიშების საშუალებით.

ცენტრის მიერ მომზადდა საინფორმაციო ვიდეო-რგოლი ატმოსფერული ჰაერის დაცვის პოლიტიკის შესახებ, რომელიც საზოგადოებას აწვდის ინფორმაციას ატმოსფერული ჰაერის ძირითად დამბინძურებლებზე და სამთავრობო პროგრამის ფარგლებში მიმდინარე თუ დაგეგმილ ღონისძიებებზე ჰაერის ხარისხის გასაუმჯობესებლად.

წინასაახალწლოდ წინვოვნების ჭრის საპრევენციოდ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ორგანიზებით განხორციელდა კამპანია - „ნუ მოჭრი, მორთე“

წინასაახალწლოდ წინვოვნების გახშირებული ჭრის საპრევენციოდ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ორგანიზებით განხორციელდა კამპანია - „ნუ მოჭრი, მორთე“. კამპანიის ფარგლებში გაიმართა შეხვედრა კერძო სექტორის წარმომადგენლებთან (14 კომპანიის წარმომადგენელი).

კამპანიაში მთელი ქვეყნის მასშტაბით ჩაერთნენ საგანმანათლებლო დაწესებულებები: სკოლები, ბაგა-ბაღები, უნივერსიტეტები. მუნიციპალიტეტები: სენაკის, საგარეჯოს, დუშეთის მუნიციპალიტეტი და მცხეთა-მთიანეთის მხარის მუნიციპალიტეტები, კერძო სექტორის წარმომადგენლები და მოქალაქეები.

მწვანე ეკონომიკისა და მწვანე ბიზნესის სიახლეები

მწვანე ეკონომიკისა და მწვანე ბიზნესის პრინციპების დანერგვა/ხელშეწყობის მიზნით ცენტრის facebook-ის გვერდზე განთავსდა და რადიო “კომერსანტის” ეთერში გავიდა ცენტრის მიერ მომზადებული 30 თემატური სიახლე.

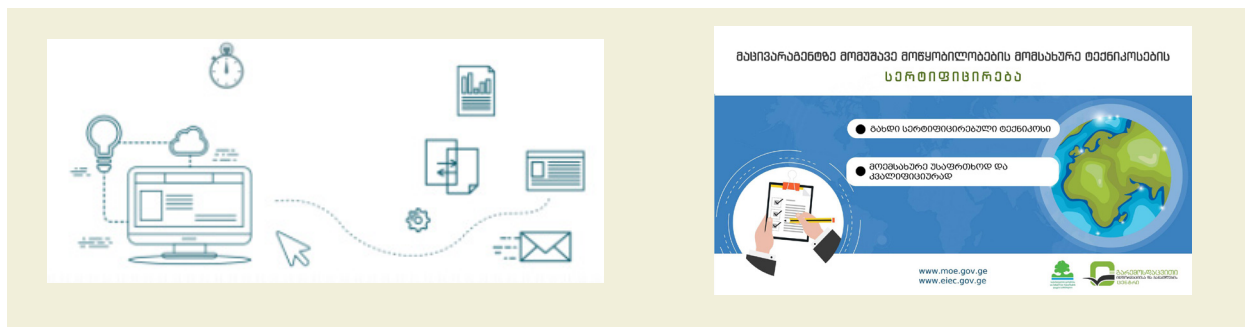
სერტიფიცირება

მაცივარაგენტზე მომუშავე მოწყობილობების მომსახურე ტექნიკოსის სერტიფიცირება

2018 წლის განმავლობაში მაცივარაგენტზე მომუშავე მოწყობილობების მომსახურე ტექნიკოსის სასერტიფიკატო გამოცდა ჩაუტარდა 22 ტექნიკოსს. გამოცდა წარმატებით ჩააბარა და სერტიფიცირდა 19 ტექნიკოსი.

2018 წლის 1 იანვრიდან მაცივარაგენტზე მომუშავე მოწყობილობების მომსახურების უფლება აქვს მხოლოდ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით სერტიფიცირებულ ტექნიკოსს. 2019 წლის 1 იანვრიდან ვრცელდება იმ ტექნიკოსებზე, რომლებიც ემსახურებიან 3 კვ-ზე ნაკლებ მაცივარაგენტზე მომუშავე ჰაერის კონდიციონერებისა და სამაცივრო მოწყობილობებს ან/და ტუმბოებს.

საქართველოში სერტიფიცირების ჩატარებასა და შესაბამისი სერტიფიკატის/მოწმობის გაცემას უზრუნველყოფს მხოლოდ სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ცენტრმა უზრუნველყო 53 ტექნიკოსის სერტიფიცირება, რომელთა შესახებ ინფორმაცია მუდმივად ახლდება ცენტრის ვებ-გვერდზე.

პროექტები

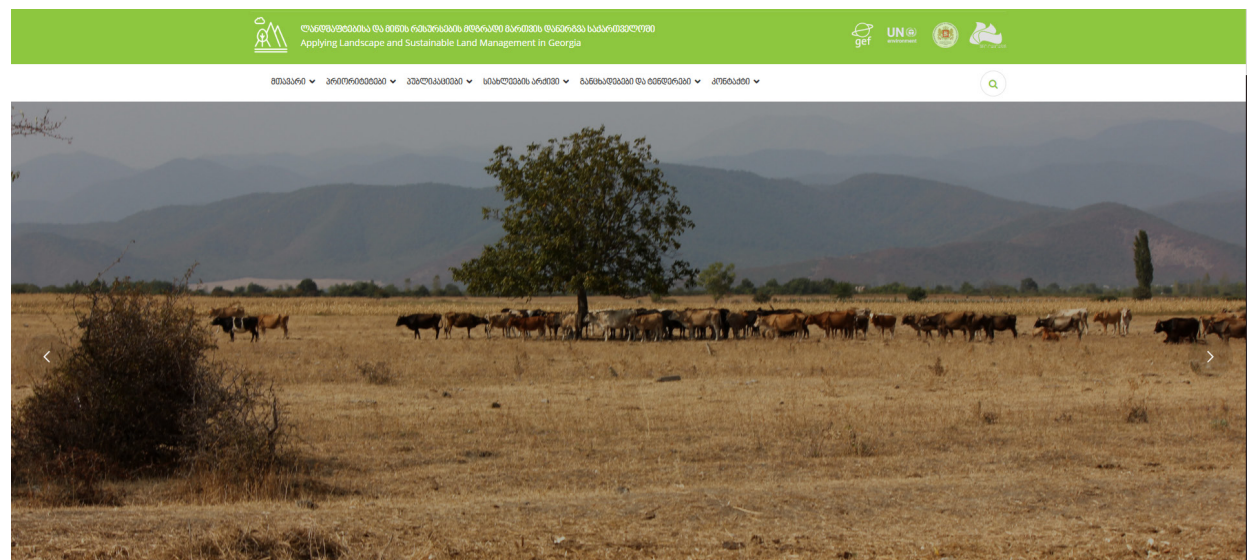
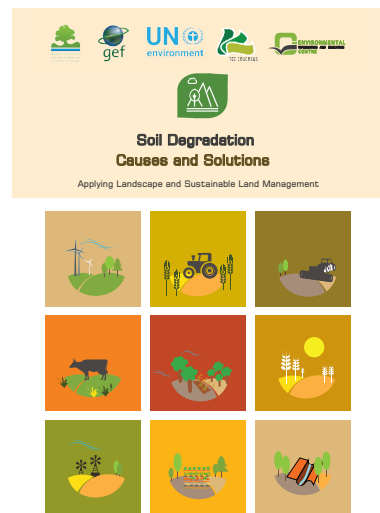
გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი საერთაშორისო დონორ ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით ახორციელებს პროექტებს და/ან პროექტის კომპონენტებს სხვადასხვა მიმართულებით. 2018 წლის განმავლობაში, ცენტრი აქტიურად მუშაობდა შემდეგი პროექტების ფარგლებში:

ლანდშაფტისა და მიწის რესურსების მდგრადი მართვის დანერგვა სასოფლო-აღიარებული მიწის დეგრადაციისა და სიღარიბის შემცირების მიზნით

პროექტი - “ლანდშაფტისა და მიწის რესურსების მდგრადი მართვის დანერგვა სასოფლო-აღიარებული მიწის დეგრადაციისა და სიღარიბის შემცირების მიზნით”, ინიცირებულია საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ (2016-2019 წელი). პროექტს აფინანსებს გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF), განმახორციელებელია გაეროს გარემოს დაცვის პროგრამა (UNEP), აღმასრულებელი-კავკასიის რეგიონული გარემოსდაცვითი ცენტრი (REC Caucasus).

პროექტის მიზანია სოფლად, ეკონომიკურად ეფექტიანი მექანიზმის დანერგვის მიზნით ლანდშაფტისა და მიწის მდგრადი მართვის პრინციპებისა და პრაქტიკის ინტეგრირება ეროვნულ პოლიტიკასა და ინსტიტუციურ ჩარჩოებში. პროექტი სამ კომპონენტს მოიცავს. სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი უზრუნველყოფს ერთ-ერთი კომპონენტის „გაუდაბნობის, მიწის დეგრადაციისა და გვალვის საკითხებზე ეროვნული შესაძლებლობების განვითარება და ცოდნის მართვა“ შესრულებას, რომლის ფარგლებში გაიმართა საინფორმაციო შეხვედრები და ტრენინგები დედოფლისწყაროს, ახმეტის, გარდაბნის მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლებთან და ადგილობრივ ფერმერებთან. ასევე, გაიმართა შეხვედრა მედიის წარმომადგენლებთან, რომლის მიზანს წარმოადგენდა სხვადასხვა მედიის წარმომადგენლებისათვის მიწისა და ნიადაგის დეგრადაციის თვალსაზრისით არსებული პრობლემებისა და გამოწვევების გაცნობა და მათი ჩართულობის გაზრდა პრობლემების გადაჭრისა და მდგომარეობის გაუმჯობესების, კერძოდ მიწის მდგრადი მართვის პროცესში. ცენტრის მიერ შეიქმნა პროექტის ვებ-გვერდი slm.ge. პროექტის ფარგლებში განხორციელებული აქტივობების შესახებ მომზადდა საინფორმაციო ბიულეტენები და ჩატარდა წლიური გაფართოებული შეხვედრა, რომელშიც მონაწილეობა მიიღო 42-მა ადამიანმა.

საქართველოში კლიმატის მწვანე ფონდისთვის (GCF) მზადყოფნისა და მოსამზადებელი პროგრამა

კლიმატის მწვანე ფონდი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის კლიმატის ცვლილების ჩარჩო კონვენციის ფარგლებში შეიქმნა, როგორც მისი მთავარი ფინანსური მექანიზმი. ფონდი მობილიზებას უწევს 100 მილიარდ აშშ დოლარს, რომლითაც მოხდება განვითარებადი ქვეყნების დაბალემისიანი და მდგრადი განვითარების პროექტებისა და პროგრამების დაფინანსება. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, როგორც ეროვნული დანიშნული ორგანო, გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოებასთან ერთად ახდენს პროექტის „კლიმატის მწვანე ფონდისთვის მზადყოფნისა და მოსამზადებელი პროგრამის“ იმპლემენტაციას. პროექტი მხარს უჭერს საკოორდინაციო სტრუქტურის შექმნას, ეროვნული დიალოგის პროცესს და კლიმატის მწვანე ფონდისთვის ეროვნული პროგრამის შემუშავებას. ეროვნული პროგრამის მიზანია ქვეყნის კლიმატის ცვლილების პრიორიტეტების განსაზღვრა და მათზე დაყრდნობით საპროექტო კონცეფციების შემუშავება.

სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ორგანიზებით გაიმართა საქართველოში კლიმატის მწვანე ფონდისთვის (GCF) მზადყოფნისა და მოსამზადებელი პროგრამისადმი მიძღვნილი ორი ღონისძიება ქ. თბილისსა და ვახეთში, რომელსაც ესწრებოდა 100-ზე მეტი მონაწილე სტუმარი. აღნიშნულ ღონისძიებზე დაინტერესებული მხარეები ჩაერთვნენ ქვეყნის პრიორიტეტების და პოტენციური პროექტების შესახებ დისკუსიაში, ასევე პროგრამის საკონსულტაციო პროექტის განხილვაში.

გარემოს მდგომარეობის შესახებ ეროვნული მოხსენება

გარემოს მდგომარეობის შეფასება ქმნის მყარ საფუძველს ეფექტიანი და მიზანმიმართული გარემოსდაცვითი პოლიტიკის დაგეგმვისა და განხორციელებისთვის. “გარემოს დაცვის შესახებ” საქართველოს კანონის მიხედვით, საზოგადოების ინფორმირების მიზნით სავალდებულოა 4 წელიწადში ერთხელ გარემოს მდგომარეობის შესახებ ეროვნული მოხსენების შემუშავება, დამტკიცება და გამოქვეყნება.

გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) ფინანსური დახმარებით, 2018 წელს სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრმა დაიწყო 2014-2017 წლების გარემოს მდგომარეობის შესახებ ეროვნული მოხსენების შემდეგი თავების მომზადება:

ბიომრავალფეროვნება

ტყის რესურსები

თევზჭერა

ნაღირობა

და ეკონომიკის სექტორების გარემოზე ზემოქმედების თავების მომზადება:

სოფლის მეურნეობა

ტრანსპორტი

მრეწველობა

ენერგეტიკა

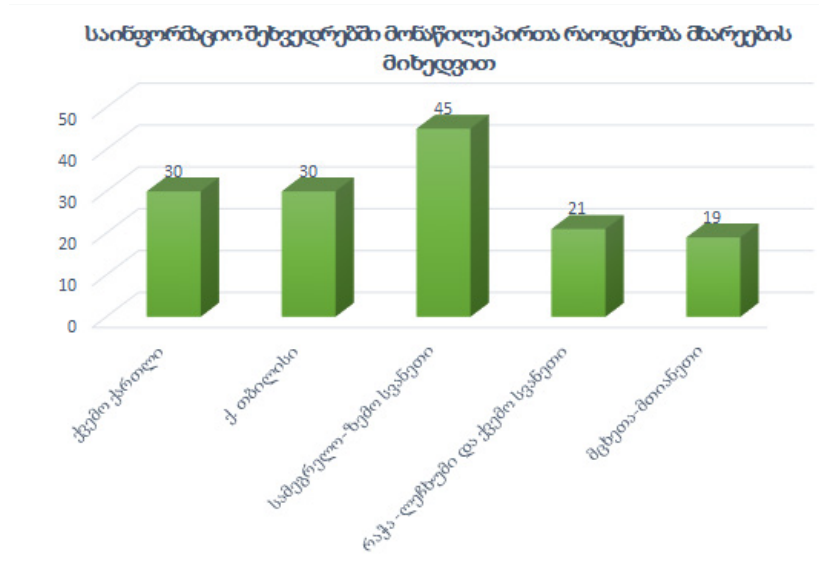
გარდა აღნიშნულისა, სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ მომზადდა გარემოს მდგომარეობის შესახებ ეროვნული მოხსენებისთვის (2014-2017 წწ) თავი: გარემოსდაცვითი კვლევები, განათლება და ცნობიერების ამაღლება.

გლობალური გარემოს მონიტორინგის გაუმჯობესებისა და მის შესახებ ცოდნის ამაღლების მიზნით ინფორმაციის მართვის ჰარმონიზება საქართველოში

პროექტი “გლობალური გარემოს მონიტორინგის გაუმჯობესებისა და მის შესახებ ცოდნის ამაღლების მიზნით ინფორმაციის მართვის ჰარმონიზება საქართველოში” ინიცირებულ იქნა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ და განხორციელდა გაეროს განვითარების პროგრამისა (UNDP) და გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის (GEF) ფინანსური მხარდაჭერით.

სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი პასუხისმგებელია პროექტის მთავარი პროდუქტის, გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და ცოდნის მართვის სისტემის შექმნაზე, რომელიც ხელს უწყობს გარემოზე ზემოქმედებისა და ტენდენციების მონიტორინგის გაუმჯობესებას, ასევე ეროვნული მიზნების მიღწევასა და საერთაშორისო ვალდებულებების (გაეროს კლიმატის ცვლილების ჩარჩო კონვენცია; გაეროს კონვენცია ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ და გაეროს კონვენცია გაუდაბნობასთან ბრძოლის შესახებ) შესრულებას. პროექტი ხორციელდებოდა 2016-2018 წლებში.

2018 წელს პროექტის ფარგლებში განხორციელდა საინფორმაციო შეხვედრათა ციკლი - „გარემოსდაცვითი მართვა და გადაწყვეტილებები რიოს კონვენციების განხორციელების გაუმჯობესებული მონიტორინგისთვის”, რომელთა მიზანს წარმოადგენდა რიოს სამი კონვენციით დაკისრებული ვალდებულებებისა და მათი განხორციელების გზების თაობაზე ცნობიერების ამაღლება, რაც სახელმწიფოში გარემოსდაცვითი დაგეგმარების, გადაწყვეტილების მიღებისა და მონიტორინგის პროცესების გაუმჯობესების წინაპირობაა. საინფორმაციო შეხვედრები ჩატარდა მერიისა და საკრებულოს წარმომადგენლებისთვის (სულ 145 პირი), შემდეგ მხარეებში:

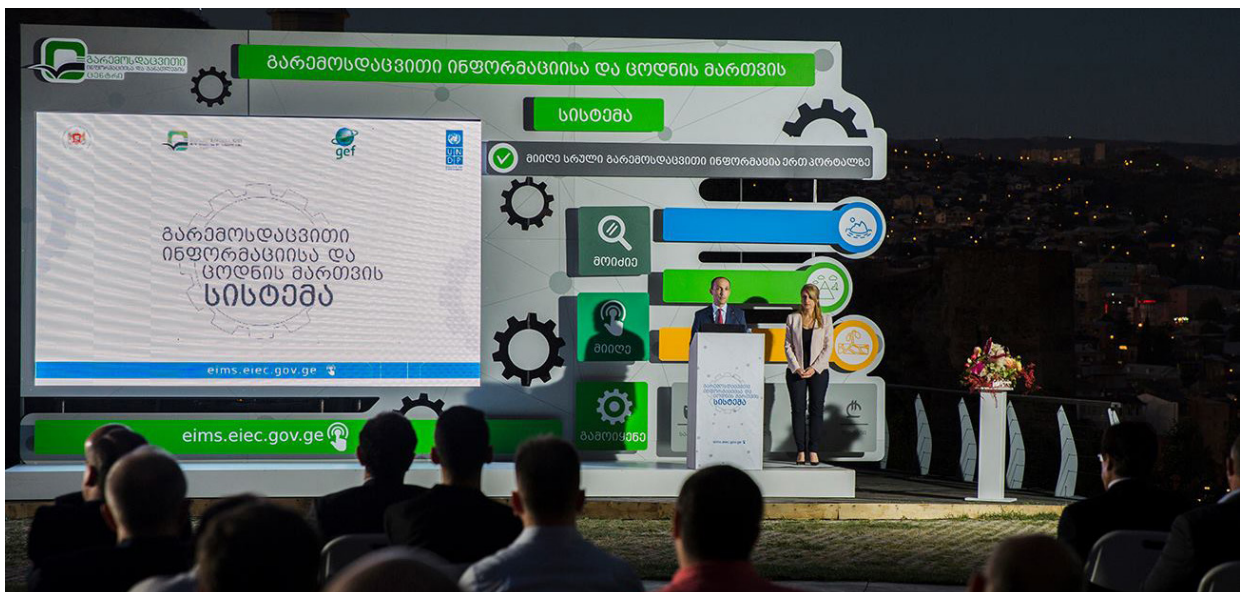

პროექტის ფარგლებში, ასევე განხორციელდა გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და ცოდნის მართვის სისტემის სადემონსტრაციო სესიები, რომელთა მიზანი დაინტერესებული მხარეებისთვის გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და ცოდნის მართვის სისტემის, მობილური აპლიკაციისა და ვებპორტალის გაცნობა იყო:

- კლიმატის ცვლილებისა და გაუდაბნოების მოდული (42 პირი)
- ბიომრავალფეროვნების მოდული (54 პირი)
- ბიომრავალფეროვნების მოდული (23 პირი)
- კლიმატის ცვლილებისა და ბიომრავალფეროვნების მოდული (27 პირი)

გაიმართა საბოლოო გაფართოებული შეხვედრა, სადაც წარდგენილ იქნა პროექტის ფარგლებში მიღწეული შედეგები, გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და ცოდნის მართვის სისტემა, ვებ-პორტალი, მობილური აპლიკაცია და საინფორმაციო ვიდეო-რგოლი. შეხვედრა გახსნეს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ბატონმა ლევან დავითაშვილმა და გაეროს განვითარების პროგრამის მუდმივი წარმომადგენლის მოადგილემ, ქალბატონმა მანკტუია ალტანგერელმა. შეხვედრას ესწრებოდა სახელმწიფო, არასამთავრობო, საერთაშორისო, დიპლომატიური და მედიის სექტორის 120-მდე წარმომადგენელი.

“განათლება მდგრადი განვითარებისათვის - სტრატეგიის და სამოქმედო გეგმის“ (ESD SAP) შემუშავება საქართველოსთვის

სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი, გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) ფინანსური მხარდაჭერით ახორციელებს პროექტს - “განათლება მდგრადი განვითარებისათვის - სტრატეგიის და სამოქმედო გეგმის“ (ESD SAP) შემუშავება საქართველოსთვის”.

2017 წელს საქართველოს მთავრობაში განხორციელებული სტრუქტურული ცვლილებების შედეგად გარკვეულწილად შეფერხდა “განათლება მდგრადი განვითარებისათვის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის” შემუშავების პროცესი. გარდა ამისა, წარმოიშვა ექსპერტული მხარდაჭერის საჭიროებაც, რისთვისაც პროექტის განხორციელების პერიოდი გახანგრძლივდა და დასრულდება 2019 წლის 30 ივნისს.

პროექტის ფარგლებში მიმდინარეობს არსებული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის სრულყოფა და 2016 წლის 30 დეკემბრის საქართველოს მთავრობის N629 დადგენილების - პოლიტიკის დაგეგმვის სახელმძღვანელოს მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანა.

გარემოსდაცვით ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობა და საზოგადოების ჩართულობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში

ცენტრის მნიშვნელოვანი ფუნქციაა ხელი შეუწყოს დიალოგს საზოგადოებასა და გადაწყვეტილების მიმღებ პირებს შორის და უზრუნველყოს გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების ჩართულობა. ამისათვის, ცენტრი იყენებს სხვადასხვა მექანიზმს, მათ შორის ორგანიზებას უწევს საჯარო განხილვებს, სადაც ნებისმიერ მოქალაქეს აქვს საშუალება წარადგინოს დოკუმენტთან დაკავშირებული კომენტარები და/ან შენიშვნები. მნიშვნელოვანია, რომ დისკუსიებისა და მსჯელობების შედეგად მიღებული გადაწყვეტილება წარმოადგენს დაინტერესებულ მხარეთა მიერ შეჭერებულ პოზიციას და შესაბამისად, არის უფრო მართებული გადაწყვეტილების მიღების წინაპირობა.

წლის განმავლობაში ცენტრში გაიმართა:

- **საჯარო განხილვა “ბიომრავალფეროვნების შესახებ”** - საქართველოს კანონის პროექტის, რომლის ძირითადი მიზანია უზრუნველყოს ველური მცენარეებისა და გარეული ცხოველების არსებობისათვის აუცილებელი ეკოლოგიური სისტემის დაცვა და აღდგენა, სახეობების და ჰაბიტატების მრავალფეროვნების შენარჩუნების უზრუნველსაყოფად პირობების შექმნა და ველურ მცენარეთა და გარეულ ცხოველთა ობიექტებით მდგრადი სარგებლობის უზრუნველყოფა დღევანდელი და მომავალი თაობების ინტერესების გათვალისწინებით (53 ადამიანი)
- **საჯარო განხილვა „წყლის რესურსების მართვის შესახებ”** - საქართველოს კანონის პროექტის, რომლის ძირითადი მიზანია წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვის პრინციპების შესაბამისად, ადამიანის ჯანმრთელობისთვის უსაფრთხო გარემოს შექმნისთვის სხვადასხვა წყლების დაცვისა და მდგრადი გამოყენებისთვის ძირითადი საკანონმდებლო საფუძვლების ჩამოყალიბება

პროექტი “მწარმოებლის გაფართოებული ვალდებულების დანერგვის მხარდაჭერა”, რომელსაც ცენტრთან თანამშრომლობით ახორციელებს არასამთავრობო ორგანიზაცია GEO

- მწარმოებლის გაფართოვებული ვალდებულების დანერგვის (ნარჩენების მართვის კოდექსი) - მხარდაჭერის მიზნით ჩატარდა ბიზნეს სექტორის, ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლებთან საჯარო შეხვედრა, სადაც ცენტრმა, როგორც მედიატორმა, დაინტერესებულ მხარეებთან განიხილა მწარმოებლის გაფართოებულ ვალდებულებასთან დაკავშირებული საკანონმდებლო მოთხოვნები და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის საკითხები

პასუხი გაეცა გარემოსდაცვით თემატიკასთან დაკავშირებულ 200-მდე შეკითხვას.

ინფორმაციის მიღების მსურველთა ბაზას დავამატა 200-მდე მომხმარებელი, რომლებსაც აქტიურად ეგზავნებათ სხვადასხვა სახის გარემოსდაცვითი ინფორმაცია.

განახლდა გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებ-გვერდზე არსებული გარემოსდაცვითი ორგანიზაციების ბაზა, სადაც 300-ზე მეტი ორგანიზაციის შესახებ არის ინფორმაცია ხელმისაწვდომი.

2018 წელს ცენტის მიერ ორგანიზებულ გარემოსდაცვით ღონისძიებებში მონაწილეობა მიიღო 3148 ადამიანმა.

ინფორმაციული ტექნოლოგიები

2018 წელს განხორციელებული ცვლილებების შედეგად ცენტრს დაევალა როგორც სამინისტროს ცენტრალური აპარატის, ისე მისი ტერიტორიული ორგანოებისა და სისტემაში შემავალი უწყებების ინფორმაციული ტექნოლოგიებით უზრუნველყოფა, რაც მოიცავს ერთიანი ინფორმაციული ტექნოლოგიური პოლიტიკის შემუშავებასა და დანერგვის უზრუნველყოფას, ინფორმაციული უსაფრთხოების პოლიტიკის შემუშავებას და დანერგვას, სამინისტროში არსებული კომპიუტერული ქსელების, სისტემების ადმინისტრირებისა და მართვის უზრუნველყოფას, არსებული და ახალი ინოვაციური სერვისების დანერგვის, მხარდაჭერის, მონაცემთა უწყვეტობისა და მათი უსაფრთხოების უზრუნველყოფას, ერთიანი, ცენტრალური მონაცემთა ბაზების შექმნასა და შესაბამისი ანგარიშგების უზრუნველყოფას, სერვისების კატალოგების შექმნასა და მათზე წვდომის დონეების მართვას, ასევე ტექნიკური მხარდაჭერის უზრუნველყოფას.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და მის დაქვემდებარებულ უწყებებში დაიგეგმა და განხორციელდა შემდეგი სახის სამუშაოები:

პროგრამული უზრუნველყოფა

ფაროსანასთან ბრძოლის შტაბის პროგრამა
ფაროსანასთან ბრძოლის მონიტორინგის საიტი
საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საინფორმაციო ვებ გვერდი
სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ლაბორატორიის საინფორმაციო ვერ გვერდი

ინციდენტების მართვის პროგრამა
სამინისტროსა და მასში შემავალი უწყებების კონფერენციის დარბაზების საინფორმაციო ვებ გვერდი
საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ელექტრონული ბიბლიოთეკის ვებ გვერდი
საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინტრანეტი
სსიპ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის საინფორმაციო ვებ გვერდი
ფასების მონიტორინგის პლანშეტების პროგრამა
ყურძნის რთველი 2018
ვაშლის რთველი 2018
მანდარინის რთველი 2018
ფინანსური კონტროლის დანერგვა ყველა სსიპ-ში
მომხმარებელთა მხარდაჭერის სისტემა
გაეშვა ცხოველთა მედიკამენტების აღრიცხვის პროგრამა
ცენტრალურ ქსელში ჩართულ ახალ უწყებებში დაინერგა HR მოდული
განახლდა ღვინის და დისტილატების ნაშთების პროგრამა და სტატისტიკის მოდული
ქართული ვაზისა და ღვინის კულტურის სამეცნიერო პროექტი
კოოპერატივების განვითარების სააგენტოსთვის შეიქმნა და გადაკეთდა პროექტების მართვის მოდულები

პოლიტიკისა და ანალიტიკის დეპარტამენტისთვის სოფლის განვითარების სტრატეგიის სახელმწიფო უწყებათა მონიტორინგის სისტემა

გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და ცოდნის მართვის სისტემა

ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალი

დანერგვისა და განვითარების პარალელურად მიმდინარეობდა ყოველდღიური ოპერაციები, როგორც ზემოთ ჩამოთვლილ სისტემებთან, ასევე:

ძველ უკვე დასრულებულ სერვისებთან

სასერვერო ინფრასტრუქტურასა და ქსელთან

კომპიუტერულ პარკთან

ასევე, მიმდინარეობს სერვისების გადმოტანა სამინისტროს ინფრასტრუქტურაში, რომლებიც შექმნილია გარე მომწოდებლების მიერ, რაც თავის მხრივ მოითხოვს: მართვას, მონიტორინგს, დიაგნოსტიკასა და შეცდომების აღმოფხვრას, განახლებას, რეზერვაციას, მონაცემთა მიგრაციას, ინფრასტრუქტურული შეუთავსებლობის აღმოფხვრას და ა.შ.

ინფრასტრუქტურა

განხორციელდა:

ქსელის რეორგანიზაცია

სამინისტროს უწყებებსა და სამინისტროს „დატა ცენტრთან“ ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელით (სამინისტროს ტერიტორიაზე) და VPN კავშირით (სამინისტროს ტერიტორიის გარეთ) დაერთება

ქსელური აპარატურის დანერგვა / ჩანაცვლება
სწრაფი შეტყობინებების სერვისში ჩართვა
პროგრამული პაკეტების სტანდარტიზაცია
სამინისტროს უწყებების ჩართვა ცენტრალური ავტორიზაციისა და კომპიუტერული პარკის მართვის სისტემაში
მომხმარებლების ოპერაციული სისტემების განახლება

განხორციელდა:

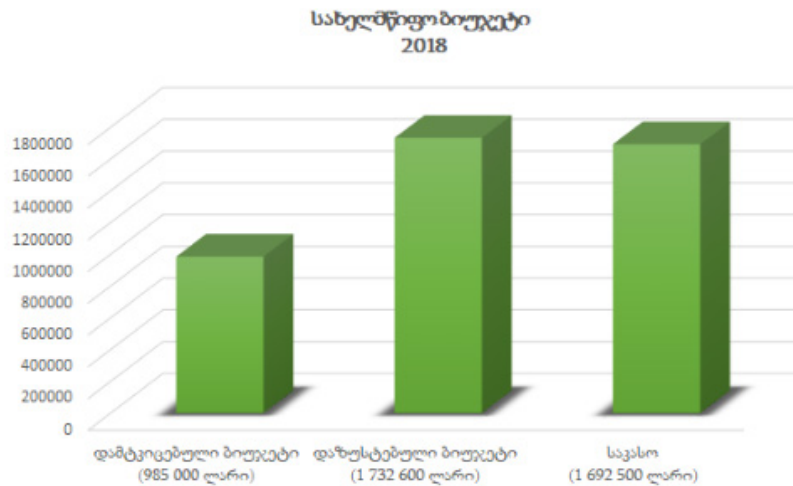
SOIL MAP სისტემა
მონაცემთა საცავის სისტემა
კლასტერიზირებული მონაცემთა ბაზის მართვის სისტემა
ელექტრონული ფოსტის დაგზავნის სისტემა
საშვების დაშვების სისტემა
სხვა დამხმარე სისტემური სერვისები

მიმდინარეობს:

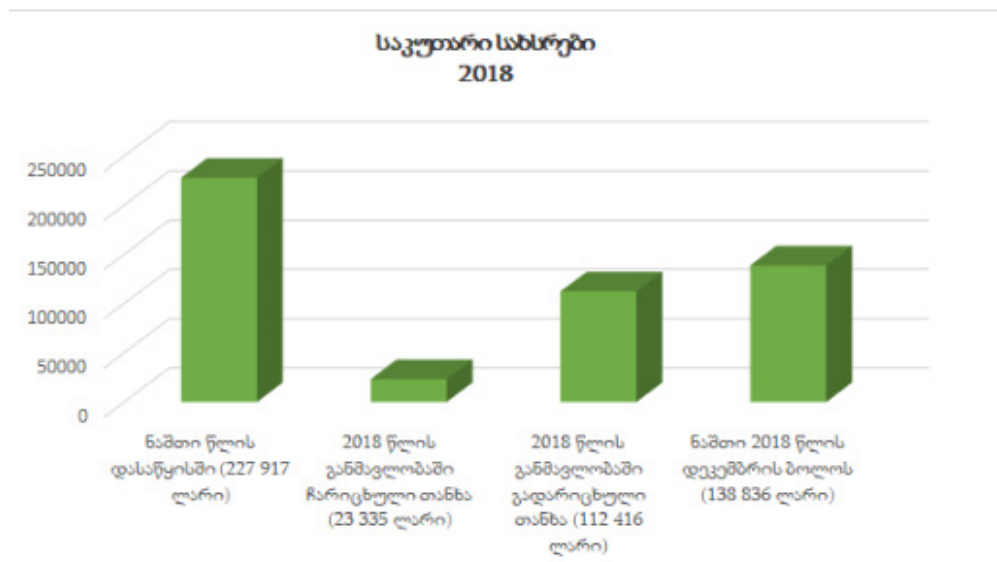
რევიონების დაერთება სამინისტროს ერთიან ქსელში

ფინანსური ანგარიში

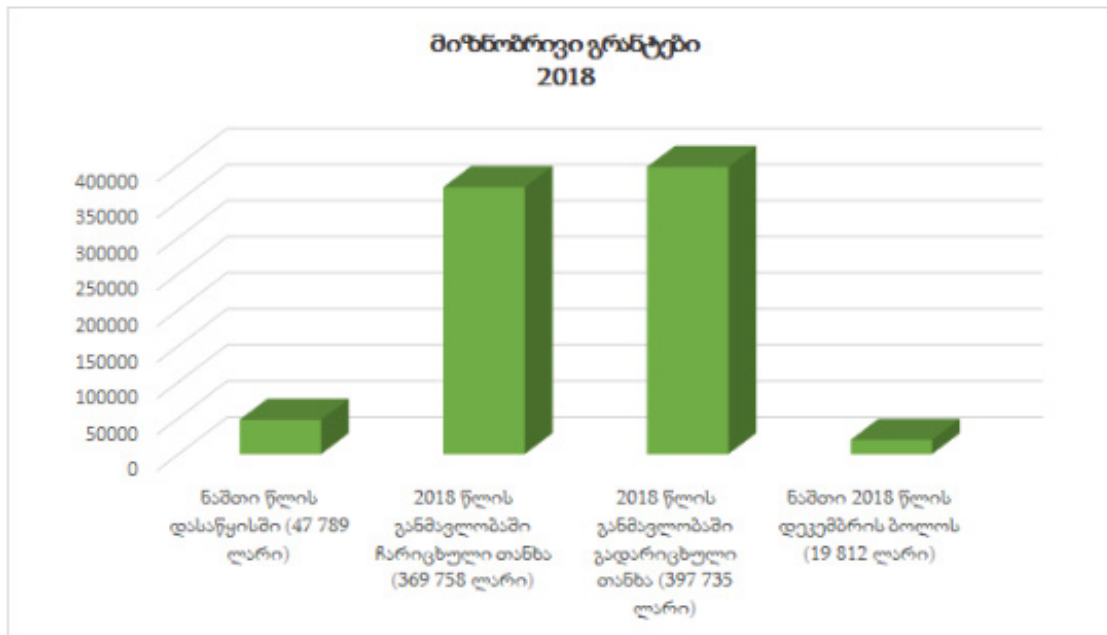
სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის დამტკიცებული სახელმწიფო ბიუჯეტი 2018 წელს შეადგენდა 985 000 ლარს, დაზუსტებული 1 732 600 ლარს, ხოლო საკასო 1 692 500 ლარს. 2018 წელს საკუთარი სახსრებით მიღებულმა შემოსავალმა შეადგინა 23 335 ლარი, ხოლო მიზნობრივი გრანტებით ჩარიცხულმა თანხამ 369 758 ლარი.

დიაგრამა 7: ცენტრის 2018 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი (ლარი)

დიაგრამა 8: ცენტრის 2018 წლის საკუთარი სახსრები (ლარი)

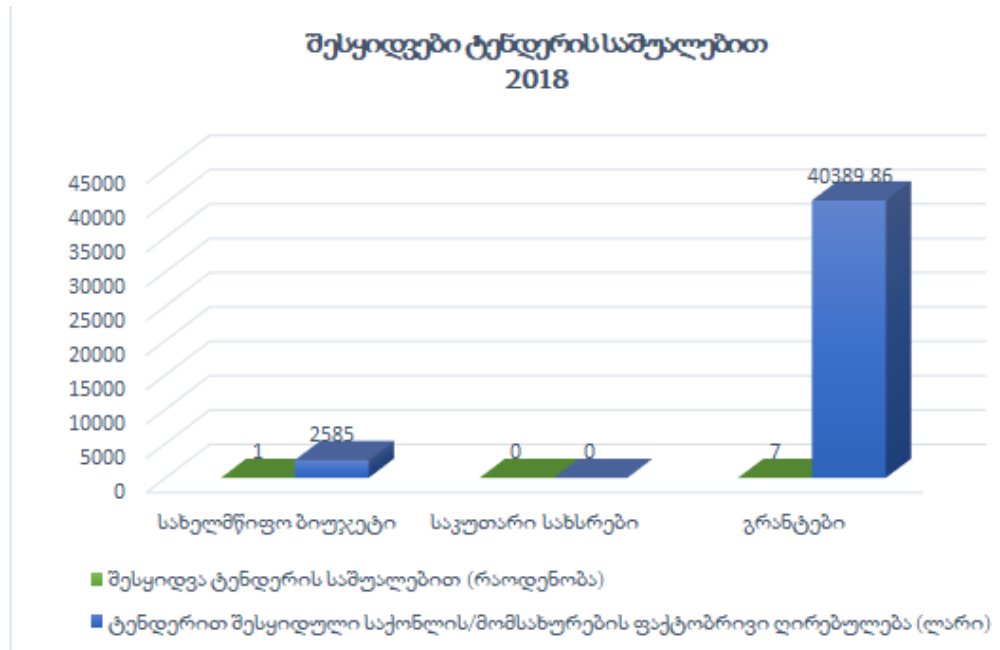

დიაგრამა 9: ცენტრის 2018 წლის მიზნობრივი გრანტები (ლარი)

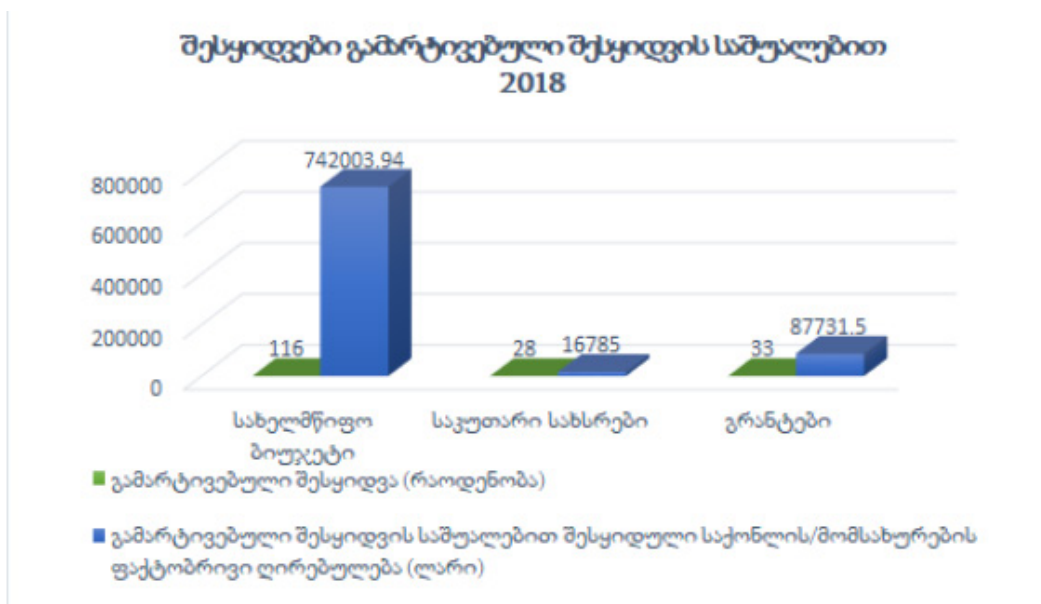
ცენტრმა 2018 წელს სხვადასხვა მომსახურების თუ პროექტის შესყიდვის მიზნით ჩაატარა 8 ტენდერი, რომლის ჯამურმა ღირებულებამ შეადგინა 42 974.86 ლარი, ხოლო გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით მოხდა 177 შესყიდვის განხორციელება 846 520.44 ლარის ღირებულებით.

სახელმწიფო შესყიდვები

სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის დამტკიცებული სახელმწიფო ბიუჯეტი 2018 წელს შეადგენდა 985 000 ლარს, დაზუსტებული 1 732 600 ლარს, ხოლო საკასო 1 692 500 ლარს. 2018 წელს საკუთარი სახსრებით მიღებულმა შემოსავალმა შეადგინა 23 335 ლარი, ხოლო მიზნობრივი გრანტებით ჩარიცხულმა თანხამ 369 758 ლარი.

დიაგრამა 10: ცენტრის 2018 წელს ჩატარებული ტენდერების რაოდენობა და შესყიდული საქონლის/მომსახურების ფაქტობრივი ღირებულება (ლარი)

დიაგრამა 11: ცენტრის 2018 წელს გამარტივებული შესყიდვის რაოდენობა და შესყიდული საქონლის/მომსახურების ფაქტობრივი ღირებულება (ლარი)

2019 წლის გეგმა

სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი 2019 წლის განმავლობაში გარემოსდაცვითი და აგრარული მიმართულებების ხელშეწყობისთვის გეგმავს შემდეგ ქმედებებს:

ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა

გარემოსდაცვითი შეფასების ელექტრონული სისტემის განვითარების, საზოგადოებრივი ჩართულობის გაზრდის მიზნით კამპანიების განხორციელების, ცენტრის ოფიციალური ვებ-გვერდის (eiec.gov.ge) განახლებისა და საზოგადოებისთვის სხვადასხვა სერვისების შეთავაზების გზით.

გარემოსდაცვითი და აგრარული განათლების ხელშეწყობისათვის

ზოგად განათლებაში, სწავლების ყველა საფეხურზე, მდგრადი განვითარების საკითხების ასახვის ინიცირებას ასევე, პროფესიულ სასწავლებლებში გარემოსდაცვითი საკითხების სწავლების ხელშეწყობასა და აგრარული მიმართულებით პროფესიული განათლების საჭიროებების კვლევას.

2019 წლის განმავლობაში არაფორმალური განათლებისა და უწყვეტი სწავლების მიმართულებით დაგეგმილია შემდეგი აქტივობების განხორციელება:

ტრენინგები/სასწავლო კურსები

- სკოლამდელი გარემოსდაცვითი განათლება
- გარემოსდაცვითი საკითხების სწავლება დაწყებით საფეხურზე
- სასკოლო სახელმძღვანელოების პოტენციურ ავტორთა და შემფასებელთა ტრენინგები მდგრადი განვითარების საკითხების ასახვასთან დაკავშირებით (VII კლ.)
- გარემოსდაცვითი და აგრარული საკითხების სწავლება პროფესიულ სასწავლებლებში
- გარემოსდაცვითი უფლებები, მოვალეობები და ვალდებულებები (ორჰუსის კონვენცია)
- გარემოსა და შრომის უსაფრთხოება
- სასწავლო კურსი - გარემოსდაცვითი მმართველი

თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი ტრენინგები

- გარემოსდაცვითი საკითხების სწავლება ცხელი ხაზის თანამშრომლებისთვის
- კოოპერატივების თანამშრომელთა გადამზადება
- ექსტენციის ცენტრის თანამშრომელთა ტრენინგები
- სურსათის ინსპექტორების ტრენინგები
- ინტეგრირებული ნებართვის ტრენინგები

- სსიპ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომელთა ტრენინგები
- Enpard II-ის ვალდებულების ტრენინგები

ლექცია-სემინარები

პრაქტიკული სასწავლო კურსები

საინფორმაციო-საგანმანათლებლო შიხვედრები

სწავლების ხელშეწყობისა და პედაგოგების წახალისებისთვის ცენტრი 2019 წლის განმავლობაში გეგმავს კონკურსებს, კერძოდ: **მწვანე ჭილდო** - საუკეთესო აღმზრდელის/მეთოდისტის გამოსავლენად, **მწვანე ჭილდო** - საუკეთესო მასწავლებლის გამოსავლენად.

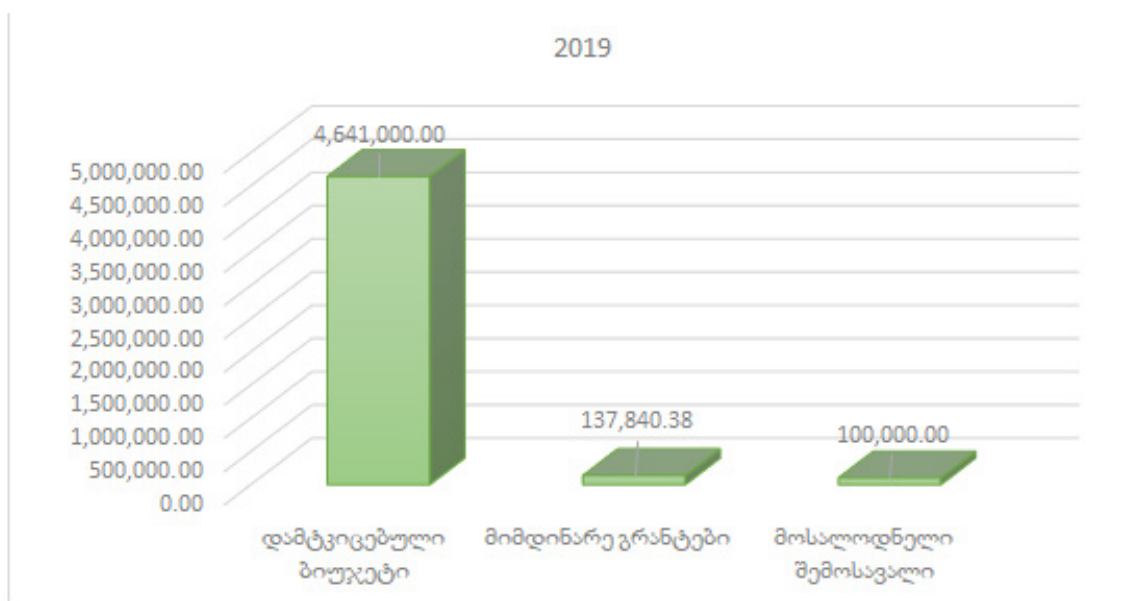
2019 წელს **ინფორმაციული ტექნოლოგიების განვითარების მიმართულებით** დაგეგმილია:

- ერთიანი ინფორმაციული ტექნოლოგიური პოლიტიკის დანერგვა
- ინფორმაციული უსაფრთხოების პოლიტიკის შემუშავება
- ასევე:
- კომპანიების მართვის ელექტრონული სისტემის განახლება ღვინის ეროვნული სააგენტოსთვის
- ცენტრალიზებულ სასერვეროში სისტემების გადატანა
- საიტების შექმნა დაცული ტექნოლოგიით
- IT უსაფრთხოების აუდიტის ჩატარება
- მომხმარებელთა კვალიფიკაციის ამღლების კურსები
- გარდა აღნიშნულისა, დაინერგება:
- MS Project Server
- უსაფრთხოების ნორმები
- IT ინციდენტებზე რეაგირების ცხელი ხაზი
- ერთიანი IT მხარდაჭერის სისტემა (Help Desk)
- ABACO სისტემა
- ფერმერთა რეესტრი
- ფერმათა რეესტრი
- და განხორციელდება რეორგანიზაცია:
- ქსელის ნაწილობრივი რეორგანიზაცია
- APA +18 regions, Forestry + regions, NEA, LMA 12 regions, NFA 40 regions, SRCA 5 regions, APMA ქსელური და სერვერული რეორგანიზაცია
- სამინისტროს Call ცენტრის პროგრამული რეორგანიზაცია

2019 წლის განმავლობაში, მიმდინარე საერთაშორისო პროექტების ფარგლებში იგეგმება შემდეგი აქტივობები:

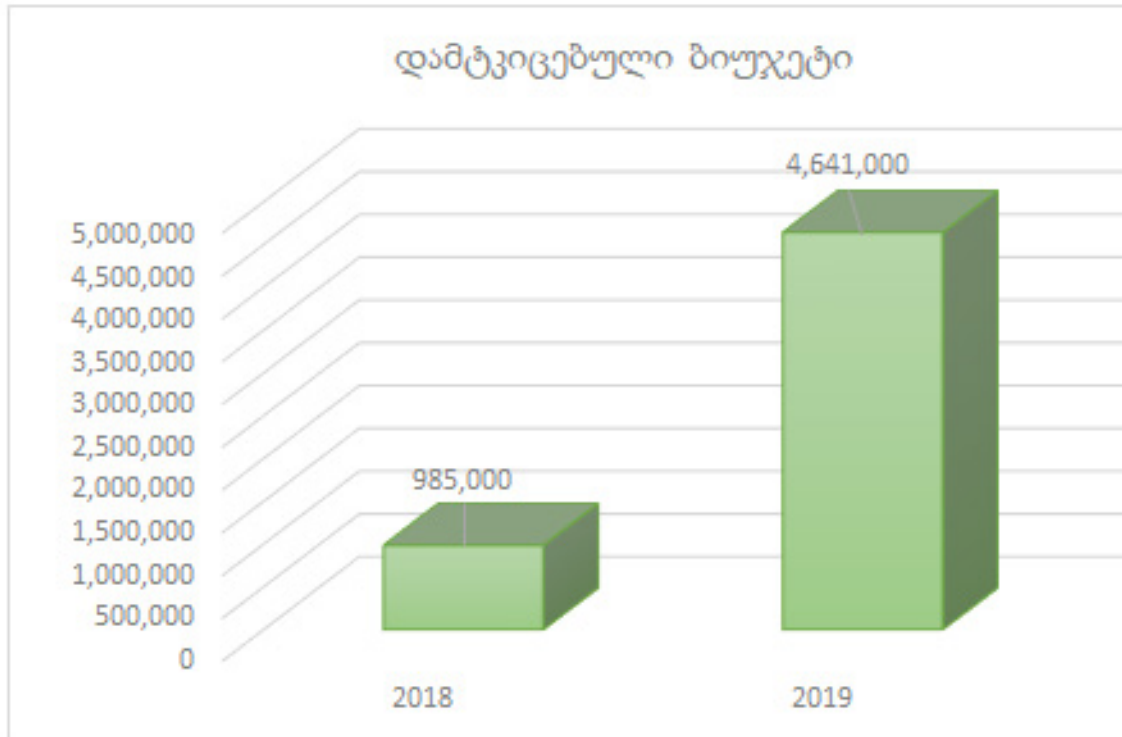
- 2014-2017 წლების გარემოს მდგომარეობის შესახებ ეროვნული მოხსენების მომზადების მხარდაჭერა (SOE)
- ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ კონვენციის მე-6 ეროვნული ანგარიშის შემუშავების ხელშეწყობა
- “ქვეყნის სათბური გაზების ინვენტარიზაციის ანგარიშისა და BUR-ის შესაბამისი თავების მომზადებაზე UNDP/GEF პროექტის “გაეროს კლიმატის ცვლილების ჩარჩო კონვენციის მიმართ საქართველოს მეოთხე ეროვნული შეტყობინებისა და მეორე ორწლიური განახლებული ანგარიშის შემუშავება”
- ქვეყნის სათბური გაზების ინვენტარიზაციის ანგარიში
- BUR ანგარიში
- ტყის საკომუნიკაციო ანგარიში
- მრავალი საფრთხის მომცველი ადრეული გაფრთხილების სისტემის გაფართოება და კლიმატის ინფორმაციის გამოყენება საქართველოში

აღნიშნული ქმედებების განხორციელებისთვის ცენტრს დამტკიცებული ბიუჯეტით და მიმდინარე გრანტებით გამოყოფილი აქვს 4,778,840 ლარი, ხოლო საკუთარი შემოსავლის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 100,000 ლარს.

2018 წელთან შედარებით, 2019 წელს ცენტრის დამტკიცებული ბიუჯეტი გაიზარდა 371%-ით

2018 წელს სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი აქტიურად მუშაობდა როგორც გარემოსდაცვითი და აგრარული განათლების ხელშეწყობის, ისე გარემოსდაცვითი ინფორმაციის გავრცელების, გადამყვებითების მიღების პროცესში საზოგადოების ჩართულობის უზრუნველყოფისა და სამინისტროს მასშტაბით ინფორმაციული ტექნოლოგიების განვითარების მიმართულებით. 2019 წლის გეგმებში მოცემულია მხოლოდ ძირითადი აქტივობები იმ ამბიციური გეგმებიდან, რომელიც ხელს შეუწყობს ცენტრის მიზნების შესრულებას.

